

Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε.

Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Αγγλικής Δημόσιας Εκπαίδευσης

Web site: www.pekade.gr e-mail: info@pekade.gr

Αρ. Πρωτ.: 03

Αθήνα, 17 Ιουλίου 2017

Προς: Υφυπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
κ. Δημήτρη Μπαξεβανάκη

Κοιν.:

Πρόεδρο Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής
κ. Γεράσιμο Κουζέλη
ΟΛΜΕ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Θέσεις και προτάσεις της Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε. για τη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ)

Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,

Η Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Αγγλικής Δημόσιας Εκπαίδευσης (Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε.) δραστηριοποιείται στο χώρο της Δημόσιας Εκπαίδευσης επί 39 συναπτά έτη με πάνω από 3.000 μέλη σε όλη την Ελλάδα. Ως επιστημονική ένωση, η Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε. διοργανώνει επιστημονικές και επιμορφωτικές δράσεις συμβάλλοντας στην επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση και επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών Αγγλικής Γλώσσας με απώτερο στόχο τη συνολική αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας και εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο.

Στόχος αυτού του υπομνήματος είναι: **α)** να επισημάνει τη σημασία του μαθήματος της Αγγλικής Γλώσσας στο δημόσιο σχολείο και ιδιαίτερα στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.), **β)** να παραθέσει ελλείψεις και παραλείψεις που παρατηρούνται στη διδασκαλία του αντικειμένου στα ΕΠΑ.Λ. και **γ)** να καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας στο Λύκειο κι ειδικότερα στο ΕΠΑ.Λ.

α) Το μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας στο Λύκειο:

Η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στο ελληνικό δημόσιο σχολείο εμπίπτει στη γενική ατζέντα της Ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής που αντιλαμβάνεται την πολυγλωσσία, δηλαδή τη χρήση ξένων γλωσσών ως **βασική δεξιότητα** που συμβάλλει στην ολοκληρωμένη συγκρότηση και κατάρτιση και προάγει την ανταγωνιστικότητα των ατόμων, ενισχύοντας την κινητικότητα και παρέχοντας ευκαιρίες σε τομείς εκπαίδευσης και εργασίας. Ταυτόχρονα, η επικοινωνία στην ξένη γλώσσα αποτελεί μία από τις **βασικές ικανότητες δια βίου μάθησης**, την οποία χρειάζονται όλοι για την προσωπική τους ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την ενεργό ιδιότητα του πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση και συνιστά σύγχρονο εφόδιο για ισότιμη και ενεργό συμμετοχή στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης. Σε αυτό το πλαίσιο και σε συνέχεια ευρωπαϊκών ερευνών, η διδασκαλία των ξένων γλωσσών αποτελεί **εργαλείο για την αναγνώριση των δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων του κάθε πολίτη** καθιστώντας αναγκαία τη στήριξη του παρεχόμενου έργου των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών. Επιπλέον, η εκμάθηση συνοδεύεται και από την **ανάγκη πιστοποίησης αυτών των δεξιοτήτων και προσόντων** μέσα από διαπιστευμένα εθνικά συστήματα εξέτασης σε αντιστοιχία με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFR).

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, κρίνεται **αναγκαία η διδασκαλία και εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας** στην τελευταία βαθμίδα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, **στο Λύκειο**, συμβάλλοντας επιπλέον στην προώθηση και υλοποίηση των σκοπών της ποιοτικής αναβάθμισης του Λυκείου, όπως αυτοί τίθενται στο πλαίσιο της επικείμενης μεταρρύθμισης για το Λύκειο και, ειδικότερα, της «**πλήρους αναβάθμισης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών**» (Πορίσματα Διαρκούς Επιτροπής

Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, 2016, σελ. 29).

Η σημασία της διδασκαλίας κι εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας κατά τη διάρκεια των σπουδών στο Λύκειο συνδέεται με ένα ακόμα παράγοντα. Στο Λύκειο οι μαθητές έχουν αναπτύξει σύνθετες νοητικές ικανότητες και ωριμότερη σκέψη, που τους επιτρέπουν να κατακτήσουν την αγγλική γλώσσα στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Συγκεκριμένα, κατάκτησή της αγγλικής γλώσσας σε επίπεδο «Πολύ καλής γνώσης» (Γ1) ή «Άριστης γνώσης» (Γ2) είναι αναγκαία για τους μαθητές που θα ακολουθήσουν ανώτατες ή ανώτερες σπουδές, θα επιλέξουν άλλες μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης ή θα κατευθυνθούν στην αγορά εργασίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αναγκαιότητας εκμάθησης της γλώσσας στο υψηλότερο δυνατόν επίπεδο αποτελεί η εξέταση του μαθήματος ως πανελλαδικώς εξεταζόμενο ειδικό μάθημα που κατοχυρώνει την πρόσβαση των τελειοφοίτων και αποφοίτων ΓΕΛ και ΕΠΑΛ σε 20 σχολές (ΑΕΙ, ΑΤΕΙ), 2 επιστημονικών πεδίων (1^{ου} και 5^{ου})¹.

β) Γενικές Προτάσεις της Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε. για το μάθημα της Αγγλικής στο Λύκειο (ΓΕΛ – ΕΠΑ.Λ.):

- Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας σε όλες τις τάξεις του Λυκείου (ΓΕΛ και ΕΠΑ.Λ.) **ως μάθημα γενικής παιδείας (βασικού κορμού)**, υποχρεωτικό για όλους τους μαθητές, έτσι ώστε να κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες υψηλού επιπέδου προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες και προκλήσεις της μελλοντικής εκπαιδευτικής, επαγγελματικής και κοινωνικής τους ζωής.
- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε **τουλάχιστον** τρεις (3) ώρες εβδομαδιαίως, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για εργασία των μαθητών/-τριών **μέσα** στην τάξη, λόγω της επικοινωνιακής φύσης του μαθήματος και της άμεσης συσχέτισης των ωρών διδασκαλίας με την κατάκτηση της γλώσσας σε πολύ καλό (Γ1) ή άριστο (Γ2) επίπεδο.
- Εκπόνηση Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) για το Λύκειο, αντίστοιχου αυτού για το Δημοτικό και το Γυμνάσιο, στο οποίο θα συνεχίζεται η εκπόνηση ενός σαφούς προγράμματος διδασκαλίας και εκμάθησης των Αγγλικών στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο.
- Παραγωγή σχολικών εγχειριδίων και μαθησιακού υλικού που θα υποστηρίζει το ΕΠΣ-ΞΓ και τους στόχους που διατυπώθηκαν παραπάνω.
- Επέκταση της **πιστοποίησης** γλωσσομάθειας της αγγλικής γλώσσας στο Λύκειο στα επίπεδα Γ1/Γ2 μέσα από τη σύνδεση με το Κρατικό Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (ΚΠγ), η οποία θα παρέχεται προαιρετικά σε όποιον το επιθυμεί.
- Ποιοτική αναβάθμιση και εμπλουτισμό της ενδοσχολικής εξέτασης του μαθήματος με στόχο την αξιολόγηση όλων των διδασκόμενων γλωσσικών δεξιοτήτων: κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, διαμεσολάβηση σε προφορικό και γραπτό λόγο.
- Δημιουργία, στη Γ' Λυκείου, τμημάτων προετοιμασίας για τους μαθητές/-τριες που επιλέγουν να εξεταστούν στο ειδικό μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας στις Πανελλήνιες Εξετάσεις.
- Καταγραφή στο Απολυτήριο του Λυκείου του επιπέδου γλωσσομάθειας που έχει αποκτηθεί καθ' όλη τη διάρκεια σχολικής φοίτησης ως κριτήριο εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και ως μέρος επαγγελματικής κατάρτισης.

γ) Το μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας στο Επαγγελματικό Λύκειο:

Στο πλαίσιο της συνολικής προσπάθειας αναβάθμισης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που προωθεί το Υπουργείο Παιδείας, η διδασκαλία του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας πρέπει να ανταποκρίνεται στις γενικές εκπαιδευτικές ανάγκες και επαγγελματικές δεξιότητες που καλούνται να αναπτύξουν οι μαθητές/-τριες. Η αγγλική γλώσσα, επομένως, χρειάζεται να προσεγγίζεται τόσο ως μάθημα γενικής παιδείας, που στόχο έχει την ανάπτυξη υψηλού επιπέδου γλωσσομάθειας σε συνέχεια αυτού που κατακτήθηκε στο

---

¹ Από το 2009 έως το 2017 αυξάνεται διαρκώς ο αριθμός των μαθητών/-τριών που επιλέγουν να εξεταστούν στην αγγλική γλώσσα ως ειδικό μάθημα (6.780- 16.712) σε ποσοστό που ανέρχεται, για το 2017, στο 72,73% όσων επιλέγουν ειδικά μαθήματα (ΓΕΛ και ΕΠΑ.Λ.).

Γυμνάσιο, αλλά και ως μάθημα γλωσσικής κατάρτισης, που αποτελεί προσόν επαγγελματικής εξέλιξης στον τομέα και την ειδικότητα που επιλέγουν να ακολουθήσουν οι μαθητές/-τριες των ΕΠΑ.Λ. Με δεδομένο ότι οι μαθητές/-τριες των ΕΠΑ.Λ., στην πλειοψηφία τους, προέρχονται από τμήματα «Αρχαρίων» στο Γυμνάσιο χρειάζονται ενίσχυση της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας ώστε να μπορέσουν να αποκτήσουν το επιθυμητό επίπεδο γλωσσομάθειας που θα ανταποκρίνεται στις αυξημένες γλωσσικές ανάγκες και επαγγελματικές δεξιότητες του τομέα και της ειδικότητας που θα επιλέξουν. Δυστυχώς, όμως, είναι διαπιστωμένο ότι η διδασκαλία του μαθήματος Γενικών Αγγλικών καθώς και των Αγγλικών Τομέα και Ειδικότητας δεν ανταποκρίνεται ούτε στο επιθυμητό γλωσσικό επίπεδο ούτε στις επαγγελματικές ανάγκες της εκάστοτε ειδικότητας, γεγονός που οφείλεται:

1. Στην αναποτελεσματικότητα των υπάρχοντων βιβλίων να ανταποκριθούν στο επίπεδο γλωσσομάθειας μαθητών/-τριών (που έχει κατακτηθεί στο Γυμνάσιο) και στην αποσπασματική μεθοδολογία διδακτικής αγγλικών για επαγγελματικούς σκοπούς (English for Occupational Purposes)
2. Στη αποσπασματική κατανομή ωρών διδασκαλίας αγγλικών από την Α' ΕΠΑ.Λ. έως και τη Γ' ΕΠΑ.Λ. (για τα Ημερήσια ΕΠΑ.Λ.) και έως και τη Δ' ΕΠΑ.Λ. (για τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ.), όπως αποτυπώνεται στο παρόν ωρολόγιο πρόγραμμα.
3. Επιπλέον παρατηρείται ασαφής κι ατεκμηρίωτη αυξομείωση ωρών διδασκαλίας σε κάποιες ειδικότητες και πλήρης απουσία διδασκαλίας αγγλικών σε ειδικότητες όπου τα αγγλικά αποτελούν την κύρια γλώσσα συγγραφής και πρακτικής εφαρμογής του αντικειμένου (π.χ. Τομέας Πληροφορικής).
4. Στην υπάρχουσα γραπτή τελική εξέταση του μαθήματος που δε συνάδει με τη στοχοθεσία και τη μέθοδο διδακτικής αγγλικών για ειδικούς, επαγγελματικούς σκοπούς.
5. Στην έλλειψη σύγχρονου αναλυτικού προγράμματος για το Λύκειο.

Ως αποτέλεσμα, η έλλειψη ανάπτυξης επιθυμητού γλωσσικού επιπέδου και η ανεπαρκής γλωσσική ανάπτυξη ως προσόν επαγγελματικής κατάρτισης συμβάλλει στη διατήρηση των παγιωμένων αντιλήψεων περί χαμηλών μαθησιακών επιδόσεων. Στόχος μας είναι να παρέχεται στους μαθητές/-τριες των ΕΠΑ.Λ. ισότιμα με τους μαθητές/-τριες του ΓΕΛ το δικαίωμα απόκτησης υψηλού επιπέδου γλωσσομάθειας που θα στηρίξει τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές δυνατότητες των αποφοίτων.

δ) Προτάσεις της Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε. για το μάθημα της Αγγλικής στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.):

- Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας σε όλες τις τάξεις του Επαγγελματικού Λυκείου **ως μάθημα Γενικής Παιδείας και ως μάθημα Τομέα και Ειδικότητας**, υποχρεωτικό για όλους τους μαθητές/-τριες, έτσι ώστε να κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες υψηλού επιπέδου προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες και προκλήσεις της μελλοντικής εκπαιδευτικής, επαγγελματικής και κοινωνικής τους ζωής.
- Σχεδιασμός Προγράμματος Σπουδών για το Επαγγελματικό Λύκειο, το οποίο να λαμβάνει υπόψη του περιγράμματα επαγγέλματος και να καθορίζει κριτήρια και περιγραφητές δεξιοτήτων που πρέπει να αναπτύξει ο μαθητής/-τρια που μαθαίνει αγγλικά κι αντιστοιχούν στον τομέα και την ειδικότητά του.
- Δημιουργία, στη Γ' ΕΠΑ.Λ., τμημάτων προετοιμασίας για τους μαθητές/-τριες που επιλέγουν να εξεταστούν στο ειδικό μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας στις Πανελλήνιες Εξετάσεις.
- Διάκριση μεταξύ του μαθήματος 'Γενικά Αγγλικά' και 'Επαγγελματικά Αγγλικά' και μετονομασία του μαθήματος 'Αγγλικά Τομέα' και 'Αγγλικά Ειδικότητας' σε 'Επαγγελματικά Αγγλικά Ι' και 'Επαγγελματικά Αγγλικά ΙΙ'.
- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας. Συγκεκριμένα, προτείνεται:

α) για την Α' τάξη ΕΠΑ.Λ., αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε **τουλάχιστον** τρεις (3) ώρες εβδομαδιαίως ('Γενικά Αγγλικά') ώστε να βελτιώσουν οι μαθητές/-τριες τις γενικές γνώσεις τους κατακτώντας γλωσσομάθεια επιπέδου B2 (Καλή γνώση) για να μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να συμμετάσχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας μέσω του ΚΠγ.

β) για την Β' τάξη ΕΠΑΛ, αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε **τουλάχιστον**

τρεις (3) ώρες εβδομαδιαίως, 2 ώρες 'Γενικά Αγγλικά' και 1 ώρα 'Επαγγελματικά Αγγλικά Ι' ώστε να ενισχύουν οι μαθητές/-τριες τις γενικές γνώσεις τους και ταυτόχρονα να εξοικειώνονται με το γλωσσικό και επικοινωνιακό περιβάλλον του Τομέα Επιλογής τους.

γ) για την Γ' τάξη ΕΠΑ.Λ., αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε τέσσερις (4) ώρες εβδομαδιαίως, 2 ώρες 'Γενικά Αγγλικά' και 2 ώρες 'Επαγγελματικά Αγγλικά ΙΙ' ώστε να ενισχύουν περαιτέρω οι μαθητές/-τριες τις γενικές γνώσεις τους κατακτώντας γλωσσομάθεια επιπέδου Γ1 (Πολύ καλή γνώση) για να μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να συμμετάσχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης γλωσσομάθειας μέσω του ΚΠγ και ταυτόχρονα να αναπτύσσουν συγκεκριμένες γλωσσικές και επικοινωνιακές δεξιότητες που αντιστοιχούν στις ανάγκες της ειδικότητάς τους. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή προφορικού- γραπτού λόγου) δύναται να διαφοροποιείται ανά ειδικότητα ώστε να αντιστοιχεί στις απαιτήσεις του εκάστοτε επαγγελματικού περιγράμματος.

- Εκπόνηση Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) για το Λύκειο και Συγγραφή Αναλυτικού προγράμματος για τα Αγγλικά στο Επαγγελματικό Λύκειο με σαφή προσδιορισμό των γλωσσικών/ επικοινωνιακών/ επαγγελματικών δεξιοτήτων που πρέπει να αναπτύξουν οι μαθητές/-τριες στον εκάστοτε Τομέα & Ειδικότητα.
- Παραγωγή σχολικών εγχειριδίων και μαθησιακού υλικού που θα υποστηρίζει το ΕΠΣ-ΞΓ και ειδικότερα το μάθημα 'Επαγγελματικά Αγγλικά Ι και ΙΙ' αναλόγως τον Τομέα και την Ειδικότητα.
- Καταγραφή στο Απολυτήριο του ΕΠΑ.Λ. του επιπέδου γλωσσομάθειας που κατακτήθηκε ή/και πιστοποιήθηκε μέσω ΚΠγ. Καταγραφή στο Πτυχίο της Ειδικότητας των γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν στη συγκεκριμένη Ειδικότητα, ως μέρος επαγγελματικής κατάρτισης.

Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,

Καταλήγοντας, για όλους τους παραπάνω λόγους και δεδομένου ότι κατά το παρελθόν η ελληνική οικογένεια έχει επιβαρυνθεί υπερβολικά καταφεύγοντας στη λύση των ιδιωτικών κέντρων διδασκαλίας ξένης γλώσσας, η ελληνική πολιτεία οφείλει να παρέχει υψηλού επιπέδου, δωρεάν εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο και ειδικότερα στο Επαγγελματικό Λύκειο.

Κατ' επέκταση, αυτό θα συμβάλει στην αναβάθμιση του ρόλου και του παρεχόμενου έργου των εκπαιδευτικών Αγγλικής, στην απόκτηση κατάλληλων δεξιοτήτων και γνώσεων, όπως αυτές θα αποτυπώνονται στο Απολυτήριο και, τέλος, στην ευρύτερη αναμόρφωση του Λυκείου (ΓΕΛ, ΕΠΑ.Λ.) και στη συνολικότερη αναβάθμιση του Επαγγελματικού Λυκείου που θα προετοιμάζει κατάλληλα καταρτισμένους πολίτες για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας.

Σας ευχαριστούμε θερμά που δεχθήκατε να μας συναντήσετε και να ακούσετε τις προτάσεις μας για την ενίσχυση της διδασκαλίας/εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας στο Λύκειο και τη γενικότερη ποιοτική αναβάθμιση του μαθήματος στο Επαγγελματικό Λύκειο. Σας παρακαλούμε να εξετάσετε τις προτάσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϊόν μακροχρόνιας συνεργασίας και έρευνας ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς. Η Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε. είναι πάντα στη διάθεση της πολιτείας για να προσφέρει ό,τι μπορεί για την επίτευξη του κοινού μας στόχου που είναι η καλύτερη εκπαίδευση των παιδιών μας.

Με Εκτίμηση,

Για το Δ.Σ. της Π.Ε.Κ.Α.Δ.Ε

Ο Πρόεδρος

Η Γεν. Γραμματέας

Δημήτριος Παπαδάκης

Αγγελική Πολίτη